

Krátkodobá predikcia vývoja
slovenskej ekonomiky v roku 2020
(1.aktualizovaná verzia: august 2020)

Ján Haluška
Branislav Pristáč

**Krátkodobá predikcia vývoja
slovenskej ekonomiky v roku 2020
(1. aktualizovaná verzia: august 2020)**

**Ján Haluška
Branislav Pristáč**

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2020 (1. aktualizovaná verzia: august 2020).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autorov používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	5
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	5
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY	12
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE.....	12
6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	14
7 PRÍLOHA	19

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2020

(1. aktualizovaná verzia: august 2020)

Ján Haluška, Branislav Pristáč
INFOSTAT Bratislava

1 ÚVOD

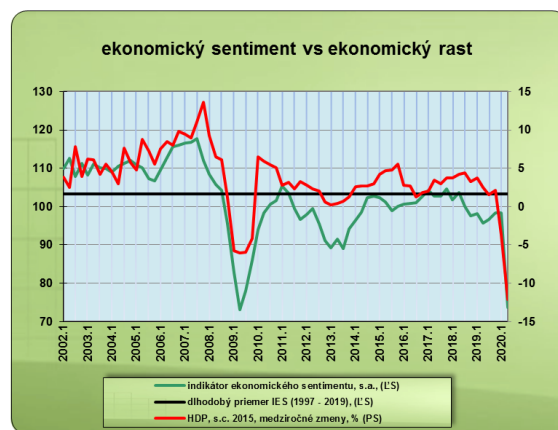
V predloženom materiáli sú prezentované a stručne interpretované výsledky 1. aktualizácie krátkodobej predikcie vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov slovenskej ekonomiky v roku 2020 (tabuľka a obr. 9 až 14 v prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú ich skutočný vývoj v 1. polroku 2020, v prípade spotrebiteľských cien aj v júli 2020. Prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých osem mesiacov tohto roka, ako aj na aktuálne prognózy vývoja v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, čo sú naši hlavní obchodní partneri. Z nich vyplýva, že prepád vonkajšieho dopytu bude zrejme v tomto roku miernejší ako sa javilo pred tromi mesiacmi¹.

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Vplyvom globálnej pandémie, ktorú spôsobil koronavírus COVID-19, zaznamenala domáca ekonomická klíma v 2. štvrtroku 2020 kolaps. Indikátor ekonomického sentimentu (IES) sa totiž každý mesiac tohto štvrtroka prepádaval stále hlbšie pod úroveň svojho dlhodobého priemeru (103,3 za roky 1997-2019). Zatiaľ čo v apríli IES klesol na 83,8,

v júni sa prepadol až na 64,8, čím prekonal jeho pôvodné historické minimum 71,7 z mája 2009. Priemerná hodnota IES odvodená zo sezónne očistených mesačných údajov klesla z 93,8 v 1. štvrtroku 2020 na 73,6 v 2. štvrtroku 2020 (obr. 1). Stav domácej ekonomickej klímy bol teda v 2. štvrtroku tohto roka porovnateľný s jej stavom v 2. štvrtroku 2009, v ktorom sa IES vplyvom globálnej finančnej a hospodárskej krízy prepadol a dosiahol v priemere 73,1.

Obr. 1

Zdroj: ŠÚ SR

Kolaps domácej ekonomickej klímy bol dôsledkom prepadu dôvery ekonomických subjektov vo všetkých štyroch odvetviach, ako aj dôvery spotrebiteľov. Relatívne najhlbší prepád zaznamenala dôvera v priemysle a v odvetví služieb, relatívne najmenej sa dôvera prepadla v stavebníctve. Zatiaľ čo v priemysle dôvera atakovala úroveň svojho historického minima z 2. štvrtroka 2009, dôvera v odvetví služieb sa prepadla až na nové historické minimum. Na druhej strane, dôvera v stavebníctve, obchode, ako aj dôvera spotrebiteľov, sa tiež

¹ Podľa *Consensus Forecasts* (CF) z augusta 2020 by mal HDP v eurozóne klesnúť oproti roku 2019 o 7,9%, v Nemecku o 6,1% (vždy v priemere). Podľa *Eastern Europe Consensus Forecasts* (EECF) z augusta 2020 by mal HDP v Českej republike zaznamenať v tomto roku pokles o 6,9% (v priemere).

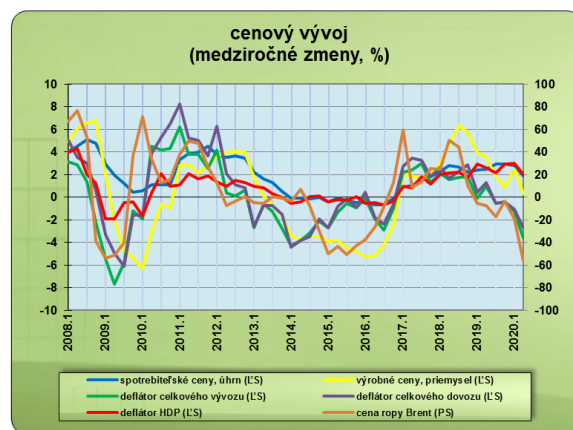
prepadli pod úroveň svojho dlhodobého priemeru, zostali však relatívne vysoko nad úrovňou svojich historických miním².

Stav domácej ekonomickej klímy v 2. štvrťroku tohto roka bol síce porovnateľný s jej stavom v 2. štvrťroku 2009, ale prepád výkonnosti hospodárstva bol až rádovo hlbší (oproti jej poklesu v 2. štvrťroku 2009). Tvorba reálneho HDP sa totiž v 2. štvrťroku tohto roka na medziročnej báze znížila o 12,1%, medzikvartálne klesla o 8,3% (podľa sezónne očistených údajov)³. Na druhej strane, nominálny HDP sa oproti 2. štvrťroku 2019 znížil o 10,4% a dosiahol 21,2001 mld. €. Ide o historicky najhlbší prepád výkonnosti hospodárstva, ktorý mal tlmiaci vplyv aj na rast úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve (meranej deflátorom HDP). Kým v predchádzajúcich viac ako troch rokoch sa dynamika jej rastu na medziročnej báze zrýchľovala, v 2. štvrťroku tohto roka sa jej rast spomalil.

Úhrnná cenová hladina v hospodárstve vzrástla v 2. štvrťroku tohto roka na medziročnej báze o 2,0%, zatiaľ čo v 1. štvrťroku 2020, v ktorom trend zrýchľovania dynamiky jej rastu kulminoval, stúpila o 3,0% (obr. 2). Útlm dynamiky rastu deflátoru HDP súvisel v rozhodujúcej miere s vývojom cien vo vonkajšom ekonomickom prostredí. Deflátor dovozu tovarov a služieb totiž v 2. štvrťroku 2020 na medziročne báze klesol o 2,7%, teda výraznejšie ako

v predchádzajúcich troch štvrťrokoch⁴. Prehlbenie jeho poklesu malo v 2. štvrťroku tohto roka tlmiaci vplyv na dynamiku rastu cien v domácom prostredí, najmä tých ktoré ovplyvňujú vývoj deflátoru celkovej produkcie, deflátoru medzispotreby, ako aj deflátorov konečnej spotreby (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*). Relatívne najsilnejšie však k spomaleniu rastu úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve prispel deflátor vývozu tovarov a služieb, ktorý v 2. štvrťroku tohto roka poklesol o 3,6%. Jeho pokles sa teda prehĺbil ešte viac ako v prípade deflátoru dovozu tovarov a služieb.

Obr. 2

Zdroj: ŠÚ SR

Prepad výkonnosti hospodárstva v 2. štvrťroku 2020 bol primárne spôsobený výrazným oslabením agregátneho dopytu. Kým v 1. štvrťroku 2020 sa úroveň agregátneho dopytu medziročne znížila o 2,7%, v 2. štvrťroku tohto roka sa prepádla o 19,4%. V dôsledku toho zaznamenala dvojciferný prepád aj tvorba domácich zdrojov - objem celkovej produkcie bol v 2. štvrťroku tohto roka na

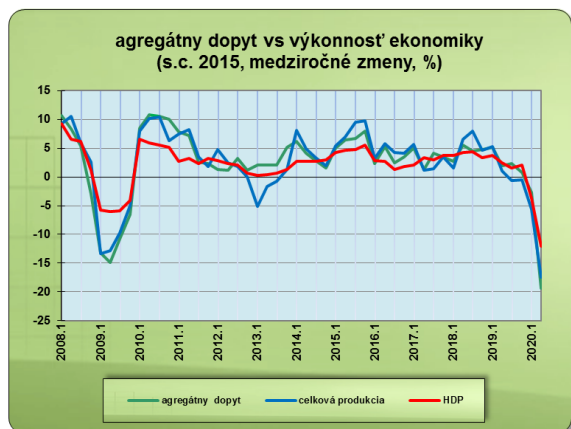
² Vývoj IES a všetkých piatich zložiek jeho štruktúry na mesačnej báze, teda indikátorov dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a indikátora dôvery spotreby spotrebiteľov, je v podobe konjunkturálnych sáld zobrazený na obr. 1 až 6 v Prílohe.

³ Výkonnosť hospodárstva (meraná tvorbou reálneho HDP) v 2. štvrťroku tohto roka bola porovnateľná s jeho výkonnosťou v 1. štvrťroku 2018, teda pred viac ako dvoma rokmi.

⁴ K prehĺbeniu poklesu deflátoru dovozu tovarov a služieb významne prispela aj cena ropy *Brent* na svetovom trhu. Zatiaľ čo v 1. štvrťroku 2020 medziročne klesla cca o 20%, v 2. štvrťroku tohto roka bola nižšia o vyše 57% (vždy v priemere). V apríli 2020 sa totiž barel ropy predával cca len za 18 USD (v priemere), čo znamená, že medziročne zlacnel takmer o 75%.

medziročnej báze nižší o 17,4% (obr. 3). V štruktúre celkovej produkcie zaznamenali dvojciferný prepád obidve jej hlavné zložky, medzispotreba bola medziročne nižšia o 20,6%, hrubá pridaná hodnota o 12,2%.

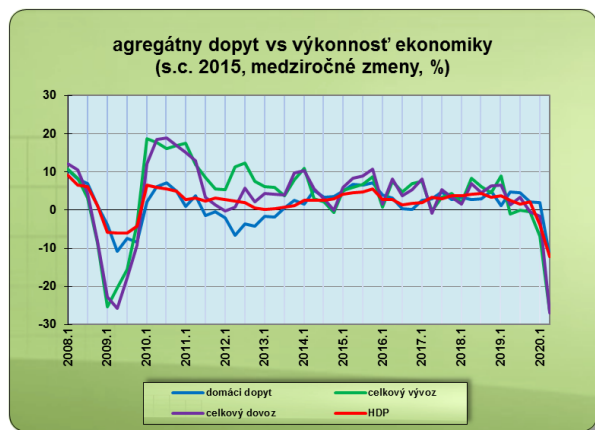
Obr. 3

Zdroj: ŠÚ SR

K prepadu agregátneho dopytu došlo vplyvom vonkajšieho dopytu aj domáceho dopytu ako celku, ale prepád vonkajšieho dopytu bol omnoho hlbší (obr. 4). Pokles objemu vývozu tovarov a služieb sa totiž prehĺbil zo 6,8% v 1. štvrťroku 2020 na 26,8% v 2. štvrťroku tohto roka, k čomu prispel prepád dopytu z krajín EÚ-27 i z krajín mimo nej (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Na medziročnej báze trvá pokles/prepád objemu celkového vývozu už päť štvrťrokov po sebe.

Obr. 4

Zdroj: ŠÚ SR

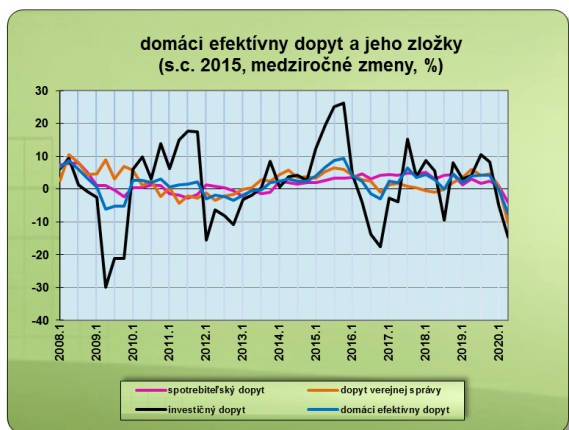
Napriek tomu, že prepád agregátneho dopytu bol relatívne hlbší ako prepád tvorby domácich zdrojov (objemu celkovej produkcie), na úplné pokrytie vecnej skladby agregátneho dopytu boli potrebné aj zdroje zo zahraničia, avšak tiež vo výrazne redukovanom objeme (obr. 4). Dovozy zdrojov zo zahraničia sa totiž tiež prepadol, pretože objem celkového dovozu, ktorý sa v 1. štvrťroku 2020 medziročne znížil o 1,5%, bol v 2. štvrťroku tohto roka nižší o 27,0%. Na rozdiel od 1. štvrťroku 2020, v ktorom zaznamenal pokles len dovoz pre medzispotrebu, v 2. štvrťroku tohto roka došlo k poklesu nielen v prípade dovozu pre medzispotrebu, ale aj v prípade dovozu pre konečnú spotrebu (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*)⁵. Na pokrytie agregátneho dopytu však bola využitá aj časť zásob, pretože stav zásob v bežných cenách sa v 2. štvrťroku 2020 medziročne znížil cca o 248 mil. €, čo predstavuje 1,2% HDP v bežných cenách.

Domáci dopyt ako celok, ktorý v 1. štvrťroku 2020 mierne stúpol (o 1,9%), zaznamenal v 2. štvrťroku tohto roka prepád o 12,2% (obr. 5). Pokiaľ ide o domáci efektívny dopyt, ktorý je očistený o vplyv zmeny stavu zásob, jeho pokles bol relatívne miernejší. Kým v 1. štvrťroku 2020 sa fakticky nezmenil (na medziročnej báze stagnoval), v 2. štvrťroku tohto roka poklesol o 7,5%. Poklesli totiž všetky tri hlavné zložky jeho štruktúry, teda konečná spotreba domácnosti (KSD; spotrebiteľský dopyt), konečná spotreba verejnej správy

⁵ Uvedený makroekonomický kontext veľmi názorne ilustruje závislosť výkonnosti slovenskej ekonomiky od miery jej otvorenosti. Kým v 1. štvrťroku 2020 dosiahol podiel celkového vývozu na HDP a podiel celkového dovozu na HDP zhodne vyše 101%, v 2. štvrťroku 2020 klesol prvý z nich pod 79% a druhý pod 76%. Je to miera otvorenosti, ktorú slovenská ekonomika mala zhruba pred 10 rokmi.

(KSVS; dopyt verejného sektora) aj tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK; investičný dopyt), zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2020 zaznamenal pokles len investičný dopyt. Spotrebiteľský dopyt poklesol relatívne najmenej, investičný dopyt relatívne najviac.

Obr. 5

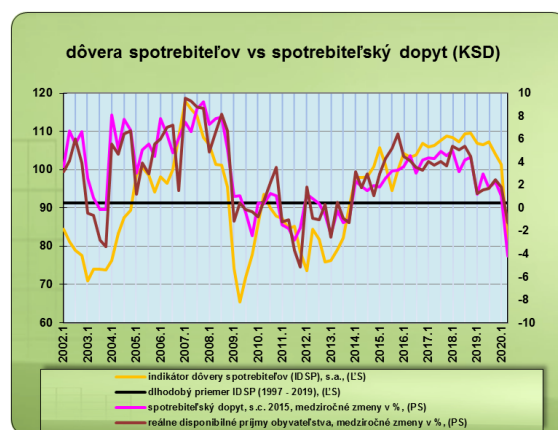
Zdroj: ŠÚ SR

Konečná spotreba domácností, ktorá v 1. štvrtroku 2020 na medziročnej báze stúpila o 1,0%, zaznamenala v 2. štvrtroku 2020 pokles o 4,2% (obr. 6). Jej to najhlbší pokles KSD od 3. štvrtroka 1999, kedy poklesla historicky relatívne najviac (o 4,3%). Primárne ide o dôsledok výrazného zvýšenia sklonu obyvateľstva k úsporám, pretože kým v 1. štvrtroku 2020 miera hrubých úspor obyvateľstva stúpila na medziročnej báze len o 0,2 p. b., v 2. štvrtroku 2020 sa zvýšila až o 2,5 p. b. a dosiahla 10,4%⁶. V tomto spotrebiteľskom správaní sa odzrkadľuje skutočnosť, že reálne disponibilné príjmy obyvateľstva, teda hlavný zdroj financovania spotrebiteľského dopytu, klesli v 2. štvrtroku tohto roka o 1,3%. Spôsobil to pokles bežných príjmov domácností, ktorý v širšom kontexte súvisí

⁶ Sklon obyvateľstva k úsporám sa zvyšuje na úkor jeho sklonu k spotrebe, ktorý klesá. Podľa údajov NBS sa pokles spotrebiteľských úverov obyvateľstva na medziročnej báze prehĺbil z 0,9% v 1. štvrtroku 2020 na 4,1% v 2. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere).

s poklesom celkovej zamestnanosti i poklesom priemernej mesačnej nominálnej mzdy v hospodárstve v 2. štvrtroku tohto roka (viac v častiach *Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve, resp. Nominálna a reálna mzda v hospodárstve*). Inflácia totiž pokles reálnych disponibilných príjmov obyvateľstva tlmila, pretože v 2. štvrtroku tohto roka poklesla (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*).

Obr. 6

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Dopyt verejného sektora v 2. štvrtroku 2020 výrazne oslabil, pretože produkcia verejného sektora v bežných cenách na medziročnej báze poklesla o 2,1%, zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2020 vzrástla o 7,4%. Rozhodujúci vplyv na jej pokles mala hrubá pridaná hodnota, ktorá v tomto sektore klesla o 2,8%, kým medzispotreba sa znížila len o 0,2% (vždy v bežných cenách). K poklesu hrubej pridanej hodnoty došlo výlučne vplyvom odmien zamestnancov vo verejnom sektore, ktoré klesli o 4,2%, pretože spotreba fixného kapitálu stúpila o 1,4%⁷. Pokles dopytu vo

⁷ Pokles odmien zamestnancov vo verejnom sektore bol spôsobený poklesom miezd a plátov. Kým v 1. štvrtroku 2020 mzdy a platy zamestnancov vo verejnom sektore vzrástli o 13,1%, v 2. štvrtroku 2020 poklesli o 7,7%. Na druhej strane, medziročný prírastok imputovaných sociálnych príspevkov od zamestnávateľov sa v rovnakom období zvýšil z 5,4% na 29,2%.

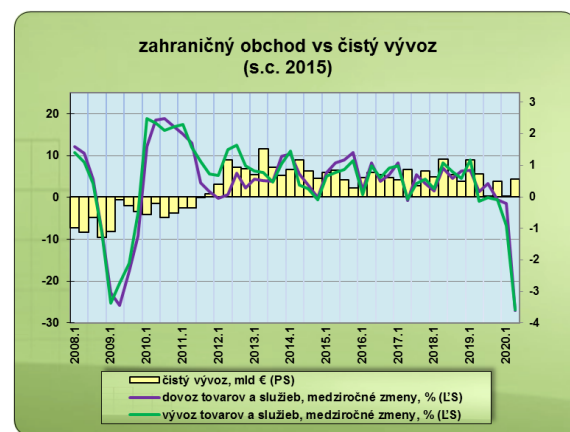
verejnom sektore spôsobil, že KSVS sa v bežných cenách znížila v 2. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze o 4,4%, pričom reálne poklesla až o 10,4%. Rádovo nižší pokles KSVS v bežných cenách oproti jej poklesu v stálych cenách je dôsledkom vysokej dynamiky rastu deflátoru KSVS od začiatku tohto roka (o 6,9% v 1. štvrtroku 2020, resp. o 6,7% v 2. štvrtroku 2020).

Kolaps domácej ekonomickej klímy mal relatívne najsilnejší tlmiaci vplyv na investičný dopyt, ktorého pokles sa prehĺbil zo 4,8% v 1. štvrtroku 2020 na 14,6% v 2. štvrtroku tohto roka. Súvisí to s prepadom objemu THFK tak v oblasti strojov a zariadení o 21,9%, ako aj v oblasti budov a stavieb o 8,0%. Mimochodom, prepád objemu THFK v oblasti strojov a zariadení dobre korešponduje s prepadom dovozu investičných zariadení o vyše 24% v bežných cenách v 2. štvrtroku tohto roka (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Zo sektorovej štruktúry THFK v bežných cenách vyplýva, že pokles investičného dopytu bol v 2. štvrtroku tohto roka plošný. Investičný dopyt teda poklesol vo všetkých piatich sektoroch, ale relatívne najviac vo finančných korporáciách (o 54,7%), naopak relatívne najmenej v sektore domácností (o 8,0%). V zostávajúcich troch sektoroch bol zaznamenaný dvojciferný relatívny pokles THFK v bežných cenách.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že hĺbka prepádu domáceho dopytu a výkonnosti hospodárstva (meranej tvorbou reálneho HDP) bola v 2. štvrtroku tohto roka takmer rovnaká. To znamená, že vplyv čistého vývozu na pokles výkonnosti hospodárstva bol výrazne slabší ako v 1. štvrtroku 2020 (obr. 7). Zároveň to znamená, že kým v 1. štvrtroku 2020 bol pokles výkonnosti hospodárstva v rozhodujúcej miere spôsobený čistým vývozom, v 2. štvrtroku tohto roka ide najmä na vrub prepádu

domáceho dopytu. V širšom kontexte to súvisí s tým, že obchodná bilancia, ktorá v 1. štvrtroku 2020 skončila s deficitom, zaznamenala v 2. štvrtroku tohto roka prebytok (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*).

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

Aktualizovaný odhad vývoja výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2020 je rámcovo založený na predpoklade, že prepád agregátneho dopytu dosiahol v 2. štvrtroku tohto roka kulminačnú úroveň, teda že v horizonte krátkodobej predikcie sa už nebude prehľbovať. Naopak, ak črtajúca sa druhá vlna pandémie epidemiologickú situáciu neskomplikuje, mal by sa postupne zmierňovať, k čomu by mal prispievať domáci i vonkajší dopyt⁸. V súvislosti s tým by sa mala miera otvorenosti slovenskej ekonomiky oproti 2. štvrtroku tohto roka postupne zvyšovať, čo by malo v horizonte krátkodobej predikcie prispieť k zmierňovaniu poklesu výkonnosti hospodárstva. Zároveň však očakávame, že domáci i vonkajší dopyt zaznamenajú celoročne na medziročnej báze relatívne veľký pokles, pričom v prípade domáceho dopytu by k tomu malo dôjsť vplyvom všetkých troch hlavných zložiek jeho štruktúry.

⁸ Výsledky KSP za júl a august signalizujú, že domáca ekonomická klíma sa postupne zotavuje. IES stúpol z historického minima 64,8 v júni na 74,5 v júli a na 83,5 v auguste.

Na základe vyššie uvedených rámcových predpokladov korigujeme náš odhad medziročného poklesu agregátneho dopytu v roku 2020 z 12,3% spred troch mesiacov na 8,9% (vždy v priemere). V dôsledku toho sme korigovali odhad poklesu tvorby reálneho HDP v roku 2020 z 8,4% spred troch mesiacov na 7,0% a pokles tvorby nominálneho HDP z 5,9% na 5,0% (vždy v priemere). Úhrnná cenová hladina v hospodárstve v roku 2020 (meraná deflátorom HDP) by teda mala vzrásť o 2,1% (v priemere), teda o 0,4 p. b. menej ako sme odhadovali pred troma mesiacmi. Tieto odhady je však potrebné vnímať v kontexte pretrvávajúcej enormnej miery neistoty a z nej vyplývajúcich rizík ohľadom vývoja vonkajšieho aj domáceho dopytu (vrátane vývoja cien) v horizonte predikcie.

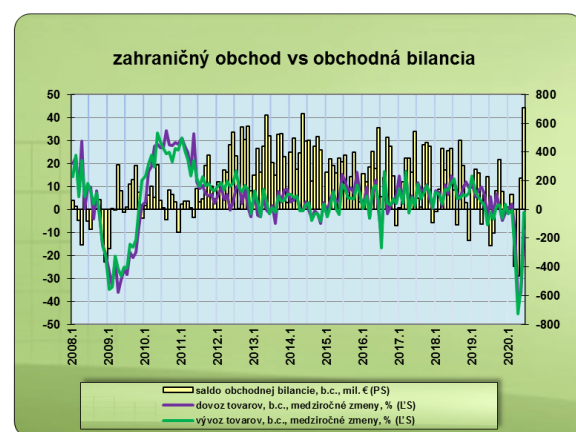
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

Prepad dôvery v priemysle v 2. štvrtroku tohto roka súvisel predovšetkým s hlbokým poklesom nových objednávok pre priemysel. Ich pokles, ktorý začal v marci, kedy sa na medziročnej báze znížili o 23%, kulminoval už v apríli, kedy poklesli o vyše 56%. V máji sa totiž ich pokles zmiernil cca na 39%, v júni sa dokonca zastavil. Napriek tomu bol pokles nových objednávok pre priemysel v 2. štvrtroku tohto roka až rádovo hlbší ako v 1. štvrtroku 2020 (cca o 32%, resp. cca o 9%).

Hlboký pokles nových objednávok pre priemysel bol dôsledkom ich prepadu zo zahraničia aj z tuzemska. Prvé z nich boli v 2. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze nižšie o 32,5%, druhé klesli o 31,4%. Preto nielen vývoz tovarov, ale aj dovoz tovarov v bežných cenách zaznamenali v 2. štvrtroku tohto roka tiež dvojciferné prepady (obr. 8). Podľa predbežných údajov bol vývoz tovarov za apríl až jún medziročne nižší o 27,2%, dovoz tovarov

klesol o 28,7% (vždy v priemere)⁹. Avšak v júni, vplyvom uvoľnenia, resp. zrušenia viacerých obmedzujúcich opatrení zavedených na boj proti pandémie, bol pokles vývozu tovarov aj dovozu tovarov v bežných cenách na medziročnej báze už len jednociferný (cca o 1,2%, resp. cca o 8,9%). K poklesu vývozu i dovozu tovarov v bežných cenách prispeli aj v 2. štvrtroku tohto roka čiastočne ceny vývozu a ceny dovozu, keďže deflátor celkového vývozu i deflátor celkového dovozu na medziročnej báze poklesli.

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Z predbežných údajov o komoditnej štruktúre vývozu tovarov v bežných cenách vyplýva, že prepad vonkajšieho dopytu bol v 2. štvrtroku tohto roka plošný. Vývoz v rámci všetkých komoditných skupín totiž zaznamenal na medziročnej báze až dvojciferný prepad, pričom výnimkou bol len vývoz potravín, ktorý poklesol o 1,7%. Relatívne najhlbší prepad bol zaznamenaný vo vývoze osobných automobilov, ktorý bol v 2. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze nižší o vyše 35% (v priemere). V jednotlivých mesiacoch tohto štvrtroka sa však vývoz automobilov vyznačoval

⁹ Prepad vývozu a dovozu služieb v bežných cenách v apríli až júni tohto roka bol ešte hlbší. Podľa údajov NBS bol vývoz služieb v 2. štvrtroku 2020 na medziročnej báze nižší o 31,5%, dovoz služieb klesol o 31,1% (vždy v priemere).

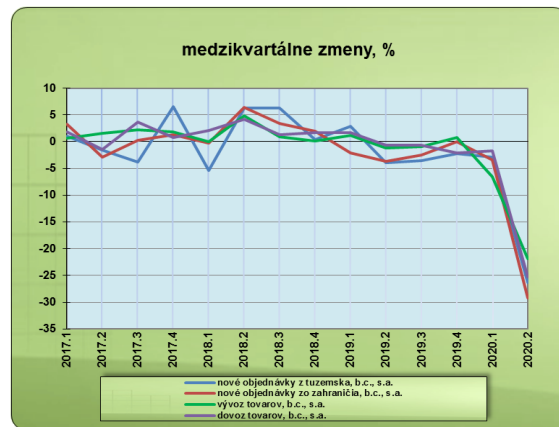
extrémnou volatilitou. Zatiaľ čo v apríli sa prepadol o vyše 70% a v máji takmer o 50%, v júni naopak vzrástol o vyše 9%.

Na základe predbežných údajov o komoditnej štruktúre dovozu tovarov možno konštatovať, že prepád agregátneho dopytu v 2. štvrťroku tohto roka utlmil dovoz plošne. Inak povedané, okrem dovozu pre medzispotrebu, ktorý sa prepadol ešte hlbšie ako v 1. štvrťroku 2020, zaznamenal pokles aj dovoz pre konečnú spotrebu. V rámci dovozu pre medzispotrebu sa na medziročnej báze relatívne najviac prepadol dovoz ropy a zemného plynu (takmer o 40%), ako aj dovoz surovín (o vyše 30%), v rámci dovozu pre konečnú spotrebu sa prepadol relatívne najviac dovoz osobných automobilov (takmer o 55%). Dvojciferný pokles však zaznamenal aj dovoz investičných zariadení (o vyše 24%), zatiaľ čo pokles dovozu potravín a dovozu spotrebného tovaru bol jednociferný, a to o vyše 9%, resp. o vyše 5% (vždy v priemere).

Obchodná bilancia ako celok, ktorá v 1. štvrťroku 2020 vykázala deficit 280,8 mil. €, dosiahla v 2. štvrťroku tohto roka prebytok - podľa predbežných údajov činil 466,7 mil. € (cca 2,2% HDP v bežných cenách). Naše predpoklady spred troch mesiacov, že obchodná bilancia ako celok vykáže deficit aj v 2. štvrťroku, sa teda nepotvrdili. V apríli síce zaznamenala deficit (463,0 mil. €), ale v máji a júni bola prebytková (219,7 mil. €, resp. 709,9 mil. €). K tejto zmene charakteru obchodnej bilancie ako celku prispel v rozhodujúcej miere skokovo sa zvyšujúci štrukturálny prebytok v obchode s osobnými automobilmi. Kým v apríli činil 401,2 mil. €, v máji vzrástol na 895,0 mil. € a v júni dosiahol 1,934 mld. €. Súvisí to s vyššie spomínanou extrémnou volatilitou vývoja vývozu osobných automobilov v bežných cenách v tých istých mesiacoch.

Východiskom pre odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách v 2. polroku 2020, čo je horizont krátkodobej predikcie, bol ich skutočný vývoj v 1. polroku 2020 spolu s vývojom nových objednávok v bežných cenách pre priemysel zo zahraničia a tuzemska v ich sezónne očistenej podobe v 2. štvrťroku 2020. Z obr. 9 vyplýva, že sezónne očistené nové objednávky zo zahraničia sa v 2. štvrťroku tohto roka prepádli o vyše 29%, z tuzemska o vyše 26% (oproti 1. štvrťroku 2020). Nové objednávky zo zahraničia sa prepádli v rozhodujúcej miere vplyvom nových objednávok z krajín eurozóny.

Obr. 9

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

V kontexte prepádu nových objednávok v 2. štvrťroku tohto roka sa úroveň vývozu tovarov v bežných cenách dosiahnutá v júni javí ako prekvapivo vysoká. Na základe vývoja stavu zásob v hospodárstve v 1. polroku 2020 predpokladáme, že sa môže jednať hlavne o vplyv starších objednávok, resp. odložených vývozov, teda vývozov, ktoré sa v čase uzavretia ekonomiky nemohli realizovať. Nasvedčuje tomu tak relatívne vysoký sezónny nárast stavu zásob v 1. štvrťroku 2020, ako aj pokles stavu zásob v hospodárstve v 2. štvrťroku 2020, ktorý je z hľadiska ich sezónnosti úplne atypický. Napriek tomu predpokladáme, že prepád vývozu tovarov ako aj dovozu tovarov kulminoval v 2.

štvrtroku tohto roka, pričom v priebehu 2. polroka 2020 by sa pokles obidvoch týchto agregátov mal na medziročnej báze postupne zmierňovať.

Obchodná bilancia vďaka historicky najvyššiemu prebytku 709,9 mil. € v júni dosiahla prebytok nielen v 2. štvrtroku tohto roka, ale kumulatívne aj za celý 1. polrok 2020, ktorý podľa predbežných údajov činil 185,9 mil. €. Predstavuje to však cca len pätinu prebytku, ktorý dosiahla v 1. polroku 2019. Pokiaľ ide o vývoj obchodnej bilancie v 2. polroku 2020, na základe predpokladov uvedených vyššie očakávame, že bude omnoho stabilnejší ako v 1. a 2. štvrtroku tohto roka, pričom odhadujeme, že dosiahne zhruba rovnaký prebytok ako v 1. polroku tohto roka. V dôsledku toho by obchodná bilancia mala v tomto roku dosiahnuť prebytok 0,3-0,5 mld. € (cca 0,4 % z odhadu HDP v bežných cenách).

Uvedený odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov a výsledku obchodnej bilancie v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné vnímať v kontexte viacerých, najmä negatívnych rizík. Hlavným negatívnym rizikom je črtajúca sa druhá vlna globálnej pandémie a jej dopad na hospodársky vývoj v krajinách, ktoré sú našimi hlavnými obchodnými partnermi. Za obojstranné riziko možno považovať vývoj výmenného kurzu EUR voči USD a ceny ropy na svetovom trhu.

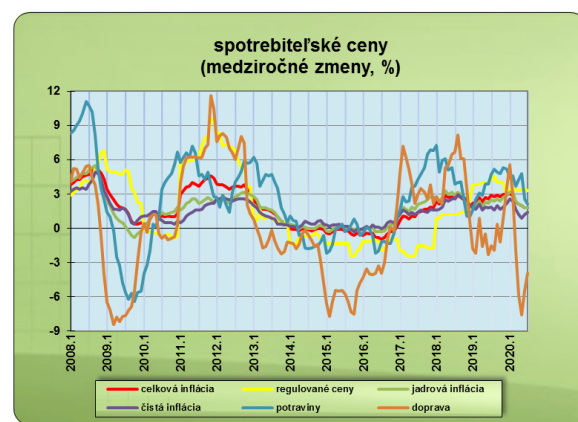
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

Tlak na rast spotrebiteľských cien v 2. štvrtroku tohto roka bol veľmi slabý, čo sa v kontexte očakávaného prepadu makroekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky v tom istom štvrtroku všeobecne predpokladalo. Úhrnná hladina cien na spotrebiteľskom trhu (meraná indexom CPI) sa totiž na medzimesačnej báze zdvihla v apríli až júni kumulatívne len o 0,2% (oproti marcu 2020).

V rozhodujúcej miere k tomu prispel jej pokles v júni o 0,1% (oproti máju), ktorý súvisel hlavne so zlacnením potravín. Ceny potravín, ktoré počas prvých piatich mesiacov tohto roka na medzimesačnej báze sústavne rástli, totiž v júni poklesli o 1,5% (oproti máju).

Keďže tlak na rast spotrebiteľských cien bol slabý, pokles medziročnej miery celkovej inflácie, ktorý začal v marci 2020, pokračoval aj v priebehu 2. štvrtroku tohto roka (obr. 10). Z 2,3% v marci sa znížila na 1,8% v júni, teda na najnižšiu úroveň od septembra 2017. Priemerná úroveň celkovej inflácie klesla z 2,8% v 1. štvrtroku 2020 na 2,0% v 2. štvrtroku 2020. Bola teda o 0,5 p. b. nižšia ako v 2. štvrtroku 2019. Voči 1. štvrtroku 2020 sa celková inflácia znížila vďaka jadrovej inflácii, pretože regulované ceny vzrástli v 1. aj 2. štvrtroku tohto roka zhodne o 3,4%.

Obr. 10

Zdroj: ŠÚ SR

Jadrová inflácia sa znížila z 2,9% v 1. štvrtroku 2020 na 2,0% v 2. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere). K jej poklesu prispeli ceny komodít takmer vo všetkých 12 kategóriách COICOP, vrátane cien potravín a nealkoholických nápojov, ktorých rast sa spomalil zo 4,2% v 1. štvrtroku 2020 na 3,9% v 2. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere). Výnimkou boli len ceny v zdravotníctve, ktorých rast sa mierne zrýchlil. Relatívne najsilnejší tlmiaci vplyv na jadrovú infláciu mali ceny

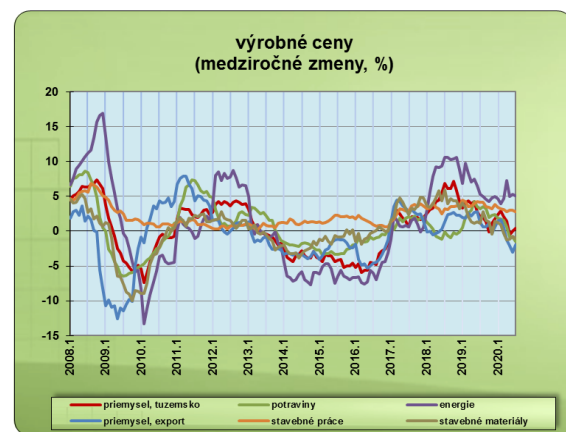
v doprave, ktoré v 2. štvrťroku tohto roka na medziročnej báze poklesli o 6,3%¹⁰, kým v 1. štvrťroku 2020 vzrástli o 2,1% (vždy v priemere). Čistá inflácia, ktorá vývoj cien potravín nezohľadňuje (na rozdiel od jadrovej a celkovej inflácie), klesla ešte výraznejšie, a to z 2,2% v 1. štvrťroku 2020 na 1,1% v 2. štvrťroku tohto roka (vždy v priemere). Na medziročnej báze bola v 2. štvrťroku tohto roka o 0,7 p. b. nižšia.

Na poklese inflácie (celkovej, jadrovej i čistej) sa podieľali nákladové i dopytové faktory, ale vplyv nákladových faktorov bol omnoho silnejší. Navyše, v dôsledku prehĺbenia poklesu cien dovozu v 2. štvrťroku tohto roka tlmiaci vplyv nákladových faktorov zosilnel (obr. 11). Svedčí o tom výrazné spomalenie dynamiky rastu indexu cien výrobcov v priemysle pre tuzemsko (PPI) - z 2,5% v 1. štvrťroku 2020 na 0,3% v 2. štvrťroku tohto roka - ktorý vyjadruje súhrnný vplyv nákladových faktorov generovaný v priemysle ako celku. V rozhodujúcej miere k tomu prispeli ceny v spracovateľskom priemysle. Zatiaľ čo v 1. štvrťroku 2020 na medziročnej báze vzrástli o 1,6%, v 2. štvrťroku tohto roka poklesli o 3,0% (vždy v priemere).

Vplyv dopytových faktorov na pokles inflácie (celkovej, jadrovej i čistej) v 2. štvrťroku 2020 bol viac-menej marginálny. Vyplýva to z tzv. dopytovej inflácie, ktorú NBS meria indexom cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) a indexom cien trhových služieb. Dopytová inflácia bola totiž vyššia ako celková inflácia, pretože na rozdiel od celkovej inflácie klesla len veľmi

mierne - z 2,4% v 1. štvrťroku 2020 na 2,2% v 2. štvrťroku tohto roka (vždy v priemere). Prispeli k tomu obidve jej hlavné zložky - rast cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) sa v rovnakom období spomalil z 2,1% na 1,7%, rast cien trhových služieb z 2,8% na 2,7% (vždy v priemere).

Obr. 11

Zdroj: ŠÚ SR

Tlak na rast spotrebiteľských cien bol aj v júli veľmi nízky. Bolo to zásluhou nákladových faktorov, pretože dopytová inflácia mierne vzrástla, a to vplyvom zrýchlenia rastu cien trhových služieb z 2,7% v júni na 2,9% v júli. Úhrnná hladina spotrebiteľských cien sa v júli zvýšila na medzimesačnej báze len o 0,1%, k čomu prispeli ceny v doprave a ceny rekreácií, ktoré oproti júnu stúpili o 2,1%, resp. o 0,3%. Ceny komodít vo všetkých ostatných 10 kategóriách COICOP rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien tlmili, pretože buď klesli, alebo sa nezmenili. Ceny potravín (vrátane cien nealkoholických nápojov) medzimesačne klesli o 0,8%, čím sa ich medziročný rast spomalil z 2,6% v júni na 2,1% v júli. Je to ich najpomalší rast od januára minulého roka. Vplyvom slabého tlaku na rast spotrebiteľských cien trend poklesu medziročnej miery inflácie pokračoval - z 1,8% v júni sa znížila na 1,7% v júli, čo predstavuje jej najnižšiu úroveň za

¹⁰ Výrazný pokles cien v doprave bol spôsobený v rozhodujúcej miere zlacnením pohonných hmôt na čerpacích staniciach v 2. štvrťroku tohto roka v priemere takmer o 20% na medziročnej báze, ktoré súviselo s poklesom ceny ropy na svetovom trhu.

posledných 30 mesiacov (od októbra 2017).

Očakávame, že nákladové a dopytové faktory budú mať v horizonte krátkodobej predikcie na vývoj úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien navzájom protichodný vplyv. Kým nákladové faktory by mali tlak na rast úhrnnej hladiny týchto cien tmiť, dopytové faktory by ho mali zosilňovať. Tlmiaci vplyv nákladových faktorov však bude zrejme slabnúť, keďže PPI pre tuzemsko začal v júni na medzimesačnej báze opäť rásť (predtým tri mesiace klesal) a v júli sa jeho rast zrýchlil¹¹. Navyše, výsledky KSP za august tohto roka signalizujú, že až v troch zo štyroch odvetví (okrem stavebníctva) je rast výrobných cien v najbližšom období omnoho pravdepodobnejší ako ich pokles (obr. 7 v Prílohe). Pokiaľ ide o tzv. dopytovú infláciu, tlak na jej ďalší rast by mal prameniť zo silnejšieho spotrebiteľského dopytu (ako v 2. štvrtroku tohto roka), ktorý predpokladáme v horizonte predikcie.

Na základe uvedených predpokladov očakávame, že trend poklesu medziročnej miery celkovej inflácie, ktorý začal vo februári 2020, by mal pokračovať aj v najbližších mesiacoch, ale jeho tempo sa zrejme spomalí. Prechodne môže celková inflácia klesnúť až na 1,5%, ale jej pokles pod túto hranicu neočakávame. Odhadujeme, že celková inflácia v decembri tohto roka dosiahne 1,5%,

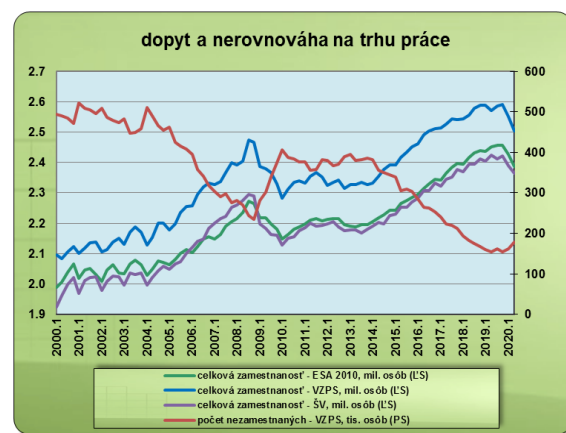
¹¹ Dôvodom je najmä so zrýchlenie rastu cien výrobcov energií, ktoré súvisí aj s vývojom ceny ropy na svetovom trhu. Od apríla, kedy sa cena ropy *Brent* na svetovom trhu prepadla pod 19 USD/barel, cena ropy postupne rastie. V júni stúpila nad 40 USD/barel a v júli nad 43 USD/barel (vždy v priemere). Napriek tomu bola cena ropy v júli o tretinu nižšia ako v júli 2019. V polovici augusta vzrástla na 45 USD/barel a EIA (*Energy Information Administration* v USA) aktuálne očakáva, že zhruba na tejto úrovni by sa mala udržať aj v zostávajúcich mesiacoch tohto roka.

pričom priemerná miera celkovej inflácie v roku 2020 by mala dosiahnuť 2,0%. Uvedené odhady celkovej inflácie je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík (ceny potravín, cena ropy na svetovom trhu a ceny dovozu, výmenný kurz eura k USD, pretrvávajúci nesúlad medzi vývojom súhrnnej produktivity práce a miezd na makroúrovni).

5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

Situácia na trhu práce sa v 2. štvrtroku tohto roka vplyvom prepadu výkonnosti hospodárstva zhoršila. Pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve, ktorý začal v 1. štvrtroku 2020, bol totiž výraznejší a bol sprevádzaný zrýchlením dynamiky rastu nezamestnanosti (obr. 12 a 13).

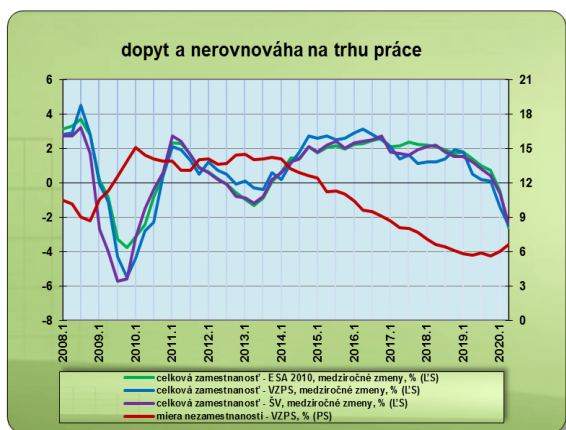
Obr. 12

Zdroj: ŠÚ SR

K prehĺbeniu poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve došlo podľa všetkých troch metodík (štatistické výkazníctvo (ŠV), VZPS a ESA 2010), možno však konštatovať, že (zatiaľ) ide o pokles, ktorý je viac-menej porovnateľný s jej poklesom v roku 2009, kedy však pokles výkonnosti hospodárstva bol rádovo menší. Pokles zamestnanosti totiž tlmili opatrenia vlády zamerané aj na podporu udržania pracovných miest.

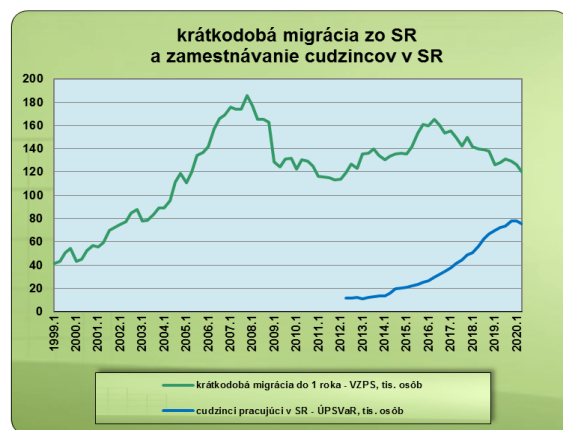
Obr. 13

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa ŠV sa celková zamestnanosť v hospodárstve znížila v 2. štvrtroku medziročne o 2,4% (cca o 58 tisíc osôb), podľa VZPS klesla o 2,5% (cca o 65 tisíc osôb) a podľa ESA 2010 o 2,6% (cca o 64 tisíc osôb). Pokles celkovej zamestnanosti podľa VZPS je predovšetkým dôsledkom poklesu celkovej zamestnanosti v domácom koncepte o 2,4% (cca o 57 tisíc osôb), znížil sa však už aj počet krátkodobu migrujúcich za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka), ktorý sa v 1. štvrtroku 2020 na medziročnej báze nezmenil. Ich počet v 2. štvrtroku tohto roka medziročne klesol o cca 8 tisíc osôb a predstavoval približne 120 tisíc osôb (obr. 14). Vplyvom poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve sa nerovnováha na trhu práce zväčšila, pričom dynamika rastu nezamestnanosti sa oproti 1. štvrtroku 2020 zrýchlila. Kým v 1. štvrtroku 2020 sa počet nezamestnaných osôb zvýšil na medziročnej báze len o 1,1%, v 2. štvrtroku tohto roka stúpol o 14,7%, resp. cca o 22,7 tisíc a dosiahol cca 178 tisíc osôb. Miera nezamestnanosti sa tým v 2. štvrtroku medziročne zvýšila o 0,9 p. b. a dosiahla 6,6 % (vždy v priemere podľa VZPS).

Obr. 14

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR

Pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve bol v 2. štvrtroku tohto roka spôsobený poklesom dopytu po práci v súkromnom sektore. Vo verejnom sektore totiž dopyt po práci vzrástol, čo malo na pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve tlmiaci vplyv. Vo verejnom sektore zamestnanosť na medziročnej báze vzrástla o 0,7% a dosiahla cca 493,9 tisíc osôb, v súkromnom sektore klesla o 3,2% a činila cca 1871,6 tisíc osôb (vždy v priemere podľa ŠV). Inak povedané, kým v súkromnom sektore oproti 2. štvrtroku 2019 vyše 61 tisíc pracovných miest ubudlo, vo verejnom sektore naopak viac ako 3 tisíc nových pracovných miest pribudlo.

V súkromnom sektore bol pokles dopytu po práci v 2. štvrtroku tohto roka zaznamenaný vo väčšine odvetví, výnimkou boli len dve odvetvia - informácie a komunikácia, resp. odborné, vedecké a technické činnosti - v ktorých dopyt po práci vzrástol. Absolútne najviac pracovných miest zaniklo v priemysle (cca 36 tisíc, resp. 6,4%), čo súvisí s uzavretím ekonomiky v apríli a máji. Relatívne veľký pokles zamestnanosti však bol zaznamenaný aj v stavebníctve (o 7,3%), v odvetví administratívnych služieb (o 5,8%), v činnostiach v oblasti nehnuteľností (o 4,0 %) a v poľnohospodárstve (o 3,3%). Na druhej strane, v odborných, vedeckých

a technických činnostiach zamestnanosť stúpila o 4,2%, v odvetví informácie a komunikácia vzrástla o 2,1%.

Vo verejnom sektore sa zamestnanosť zvýšila na medziročnej báze aj v 2. štvrťroku tohto roka plošne vo všetkých troch odvetviach. V odvetví verejnej správy a obrany stúpila o 1,1%, v odvetví vzdelávania o 0,8 % a v odvetví zdravotníctva o 0,1 %. Zatiaľ čo počet osôb zamestnaných v prvých dvoch menovaných odvetviach sa oproti 1. štvrťroku 2020 prakticky nezmenil, v odvetví zdravotníctva poklesol cca o 4 tisíc osôb.

Predpokladáme, že vplyvom poklesu výkonnosti hospodárstva, ktorý odhadujeme v horizonte krátkodobej predikcie, bude pokles dopytu na trhu práce pokračovať. Pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve by však mal byť v 2. polroku 2020 hlbší ako v 1. polroku tohto roka, v dôsledku čoho by mal pokračovať aj nárast nerovnováhy na trhu práce. V širšom kontexte poskytujú pre tieto predpoklady oporu ďalšie relevantné informácie dostupné v čase aktualizácie krátkodobej predikcie.

Podľa výsledkov KSP za júl a august by mal dopyt po práci klesať aj v najbližších troch mesiacoch, a to relatívne najviac v službách, v priemysle a stavebníctve, kým v obchode je pravdepodobnejší skôr rast dopytu po práci (obr. 8 v Prílohe). Uvedené výsledky KSP korešpondujú s trendom poklesu počtu voľných pracovných miest, ktorý sa prehĺbil z 26,1% v 1. štvrťroku 2020 na 29,1% v 2. štvrťroku tohto roka (podľa ŠV)¹².

Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vzrástol počet evidovaných nezamestnaných na medzimesačnej báze aj v júli. Počet krátkodobo nezamestnaných (do 12 mesiacov) bol oproti júnu vyšší cca o 4 tisíc osôb, počet dlhodobo nezamestnaných (nad 12 mesiacov) stúpol cca o 2 tisíc osôb. V júli tohto roka bolo na úradoch práce registrovaných 231,5 tisíc uchádzačov o zamestnanie, čo je zhruba o 66 tisíc osôb viac ako v decembri 2019. Na druhej strane, medziročný rast počtu cudzincov zamestnaných na Slovensku sa spomaľuje, pretože ich počet od začiatku tohto roka už mierne klesá. V júli ich bolo cca 74 tisíc, čo je zhruba o 4 tisíc menej ako v decembri 2019.

Na základe skutočného vývoja dopytu na trhu práce v 1. polroku tohto roka a informácií uvedených vyššie odhadujeme, že celková zamestnanosť v hospodárstve poklesne v tomto roku na medziročnej báze o 2,2% podľa ŠV, resp. o 2,4% podľa VZPS (vždy v priemere). V metodike ŠV to oproti roku 2019 predstavuje úbytok cca 53 tisíc pracovných miest, v metodike VZPS cca 63 tisíc pracovných miest (vždy v priemere). Vplyvom poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve počet nezamestnaných i miera nezamestnanosti oproti roku 2019 vzrastie. Odhadujeme, že počet nezamestnaných osôb medziročne vzrastie cca o 37 tisíc osôb a dosiahne cca 195 tisíc osôb, čomu by mal zodpovedať vzostup miery nezamestnanosti oproti roku 2019 o 1,4 p. b. na 7,2% (vždy v priemere podľa VZPS).

¹² Podľa údajov ÚPSVaR existovalo v júli zhruba 69,5 tisíc voľných pracovných miest, z čoho bolo zhruba 49,5 tisíc na západnom Slovensku, približne 11,5 tisíc na strednom Slovensku a cca 8,5 tisíc na východnom Slovensku. Z hľadiska počtu voľných pracovných miest, ktoré pripadajú na jedného nezamestnaného, situácia je stále najlepšia v

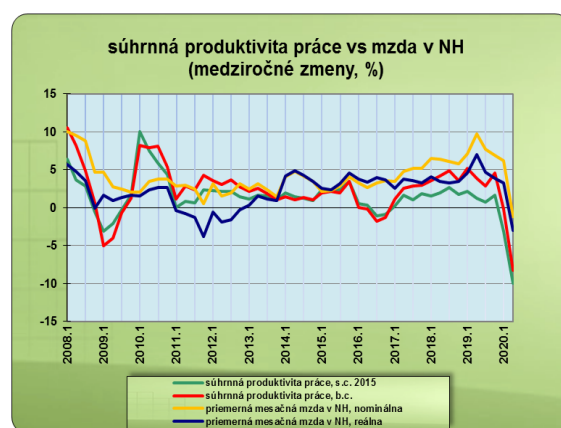
Bratislavskom kraji, v ktorom počet voľných pracovných miest prevyšuje počet uchádzačov o zamestnanie. V ostatných krajoch SR je situácia opačná, teda počet uchádzačov o zamestnanie prevyšuje počet voľných pracovných miest. Najhoršia situácia je v Prešovskom kraji kde na jedno voľné pracovné miesto pripadá 10 nezamestnaných.

Podľa aktualizovaného odhadu je pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve a rast miery nezamestnanosti v roku 2020 oproti pôvodnému odhadu spred troch mesiacov miernejší. Je to hlavne vďaka miernejšiemu poklesu výkonnosti hospodárstva v horizonte krátkodobej predikcie ako signalizoval pôvodný odhad. Aktualizovaný odhad poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve a rastu nezamestnanosti v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné tiež vnímať v kontexte pretrvávajúcej enormnej miery neistoty, ktorú zvyšuje črtajúca sa druhá vlna pandémie.

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Skutočnosť, že pokles výkonnosti hospodárstva bol v 2. štvrtroku tohto roka v porovnaní s poklesom celkovej zamestnanosti v hospodárstve až päťkrát hlbší znamená, že faktorom, ktorý mal rozhodujúci vplyv na pokles výkonnosti hospodárstva bol výrazný pokles súhrnnej produktivity práce. V reálnom vyjadrení sa súhrnná produktivita práce v 2. štvrtroku medziročne znížila o 10,0%, v nominálnom vyjadrení o 8,2%. Pokles súhrnnej produktivity práce bol teda v oboch prípadoch až rádovo hlbší ako v 1. štvrtroku 2020. Nominálna a reálna mzda v hospodárstve v 2. štvrtroku tohto roka síce tiež poklesli, avšak omnoho menej ako súhrnná produktivita práce. Disproporcia medzi vývojom nominálnej a reálnej mzdy v hospodárstve na jednej strane a súhrnnej produktivity práce v bežných a stálych cenách na strane druhej sa tým prehĺbila ešte výraznejšie ako v 1. štvrtroku 2020 a dosiahla historické maximum (obr. 15).

Obr. 15

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná mesačná nominálna mzda v celom hospodárstve poklesla v 2. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze o 1,2% a dosiahla 1088 €. Je to jej prvý pokles v histórii samostatnej Slovenskej republiky. Keďže inflácia dosiahla v 2. štvrtroku tohto roka v priemere 2,0%, znamená to, že reálna mzda v hospodárstve poklesla o 3,2%.

Nominálna mzda v celom hospodárstve poklesla vplyvom nominálnej mzdy v súkromnom sektore, ktorá sa v 2. štvrtroku tohto roka znížila o 2,6% a dosiahla 1042 €. Vo verejnom sektore totiž nominálna mzda vzrástla o 3,0% a činila 1262 €. Dynamika jej rastu sa však výrazne spomalila, keďže v 1. štvrtroku 2020 stúpila o 10,5%. Rast nominálnej mzdy vo verejnom sektore mal napriek tomu na pokles nominálnej mzdy v hospodárstve v 2. štvrtroku tohto roka tlmiaci vplyv. Pokiaľ ide o reálnu mzdu, v súkromnom sektore poklesla o 4,6%, vo verejnom sektore o 1,0% vzrástla.

V súkromnom sektore bol pokles nominálnej mzdy v 2. štvrtroku tohto roka zaznamenaný vo väčšine odvetví. Relatívne najviac poklesla v ubytovacích a stravovacích službách o 16,3% a dosiahla 550 €, keďže toto odvetvie hospodárstva bolo opatreniami vlády na obmedzenie šírenia pandémie zasiahnuté najsilnejšie. K poklesu nominálnej mzdy došlo aj v

administratívnych službách (o 7,6%; 837 €), v činnostiach v oblasti nehnuteľností (o 6,8%; 967 €), v priemysle (o 4,4%; 1143 €), v stavebníctve (o 1,1%; 732 €) a vo finančných a poisťovacích službách (o 0,8%; 2054 €). Naopak, nominálna mzda vzrástla v odborných a vedeckých činnostiach (o 4,1 %; 1282 €), v poľnohospodárstve (o 3%; 862 €) a v odvetví veľkoobchod a maloobchod (o 0,9%; 1008 €).

Vo verejnom sektore sa na raste nominálne mzdy v 2. štvrťroku tohto roka podieľali všetky tri odvetvia, avšak rast nominálnej mzdy sa v každom z nich oproti 1. štvrťroku 2020 výrazne spomalil. V zdravotníctve nominálna mzda stúpila o 3,4% a dosiahla 1146 €. vo verejnej správe a obrane sa zvýšila o 2,9% a činila 1608 €, vo vzdelávaní vzrástla o 2,6% a predstavovala 1070 €.

Aktualizovaný odhad poklesu výkonnosti hospodárstva, rastu úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve a poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve (podľa ŠV), ktorý odhadujeme v horizonte predikcie, implicitne znamená, že súhrnná produktivita práce by v roku 2020 medziročne poklesla o 2,9% v bežných cenách, resp. o 4,9% v stálych cenách (vždy v priemere). V oboch prípadoch ide o pokles menší ako sme odhadovali pred tromi mesiacmi, a to najmä v dôsledku miernejšieho prepadu výkonnosti hospodárstva ktorý vyplýva s aktualizovaného odhadu.

Aktualizovaný odhad vývoja priemernej mesačnej nominálnej mzdy v hospodárstve v tomto roku zohľadňuje jej pokles v 2. štvrťroku tohto roka a vyššie uvedený aktualizovaný odhad poklesu súhrnnej produktivity práce v tomto roku. Zatiaľ čo pôvodný odhad spred troch mesiacov signalizoval, že rast nominálnej mzdy sa oproti minulému roku výrazne spomalí, z aktualizovaného odhadu

vyplýva, že jej rast sa zastaví. To znamená, že priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve by mala zaznamenať nulový rast a dosiahnuť 1092 € (v priemere). Vzhľadom na aktualizovaný odhad priemernej miery inflácie v tomto roku (2,0%) by mala reálna mzda v hospodárstve oproti minulému roku klesnúť o 2,0% (v priemere).

Uvedené odhady rastu nominálnej a reálnej mzdy v hospodárstve v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné tiež vnímať v kontexte viacerých negatívnych rizík. Patrí k nim aj rozhodnutie vlády, ktoré sa týka viazania tohtoročných výdavkov v rezortoch o 10%.

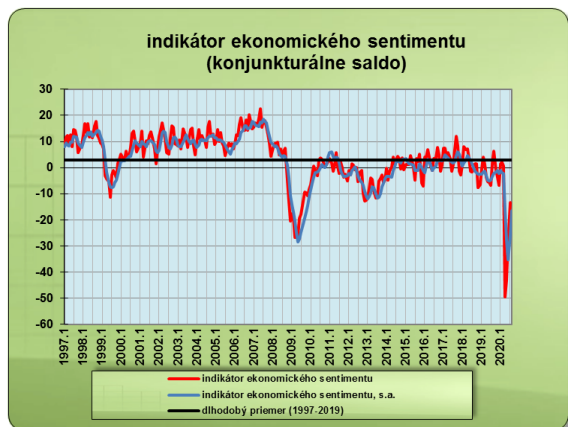
Kontakt:

Ján Haluška // haluska@infostat.sk
Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

7 PRÍLOHA

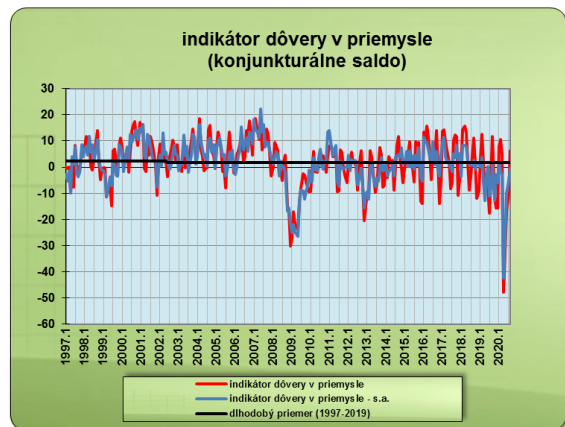
Vývoj kľúčových ukazovateľov konjunkturálnych prieskumov a spotrebiteľského barometra

Obr. 1

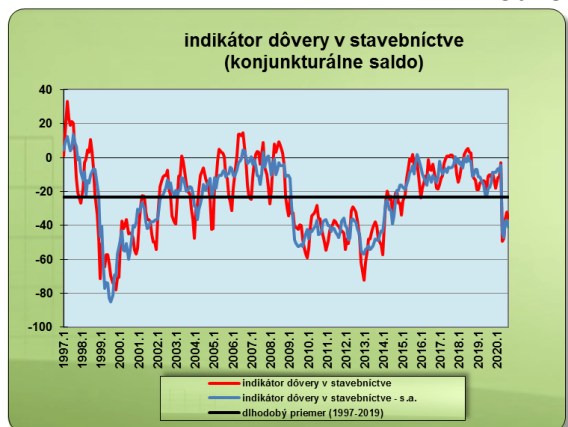
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 2

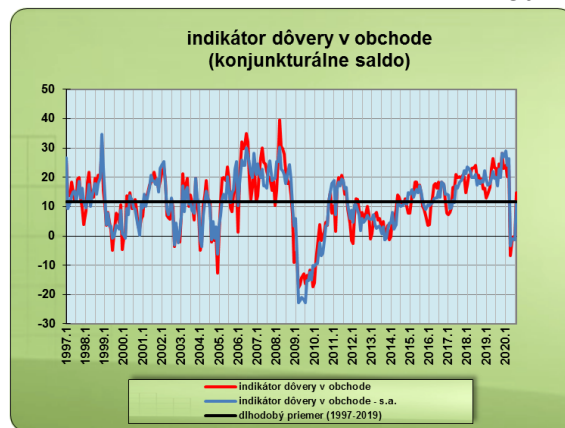
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 3

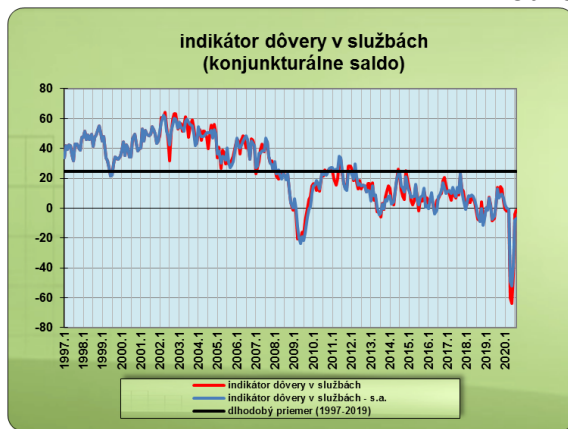
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 4

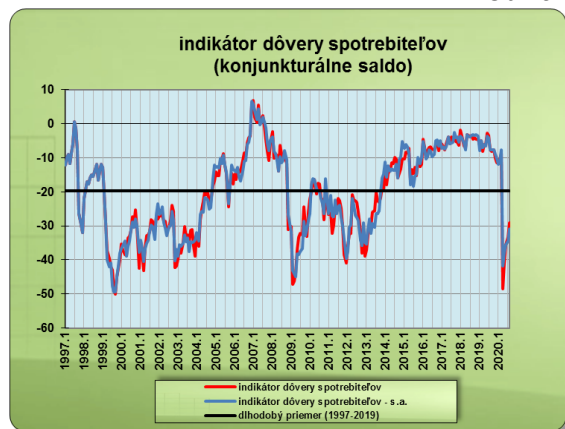
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 5

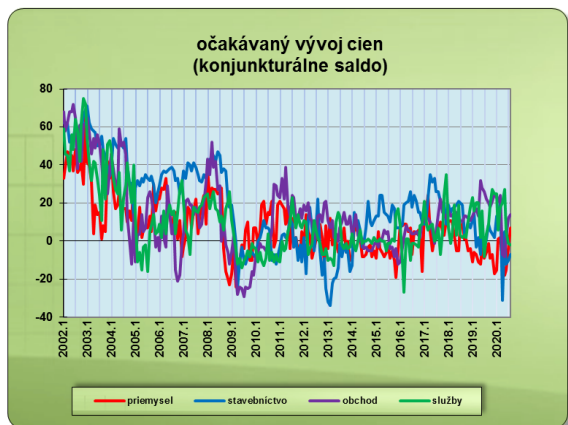
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 6

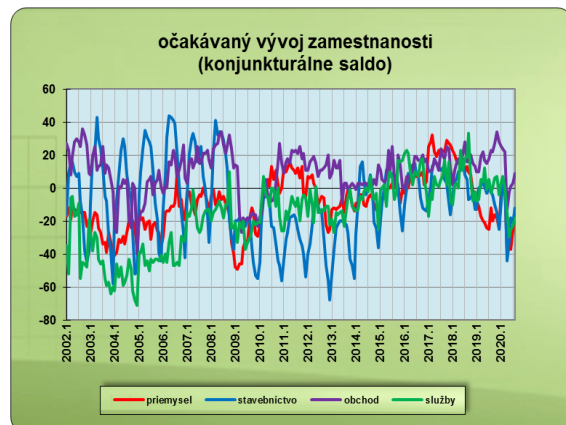
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2020

Ukazovateľ	1. polrok 2020		Prognóza vývoja na rok 2020	
	absolútne	indexy <u>1. polrok 2020</u> 1. polrok 2019	INFOSTAT	
			absolútne	indexy <u>2020</u> 2019
Hrubý domáci produkt (mld €) ¹⁾	42.6853	91.9	89.4589	93.0
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 528.4	98.0	2 520.7	97.6
Miera nezamestnanosti (%)	6.3	x	7.2	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	169.7	107.8	194.8	123.5
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 378.0	98.5	2 362.9	97.8
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	1 087	102.4	1 092	100.0
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	100.1	x	98.0
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	1.8 ²⁾	x	1.5 ³⁾
v priemere za obdobie	x	2.3 ⁴⁾	x	2.0 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA 2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015

²⁾ v júni 2020 oproti júnu 2019

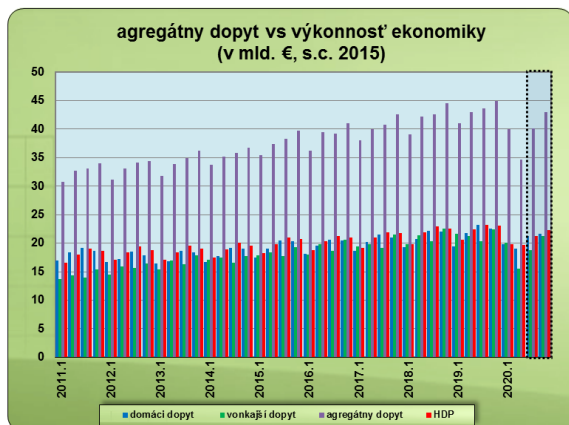
³⁾ v decembri 2020 oproti decembru 2019

⁴⁾ v priemere za 1. polrok 2020 oproti 1. polroku 2019

⁵⁾ v priemere za rok 2020 oproti roku 2019

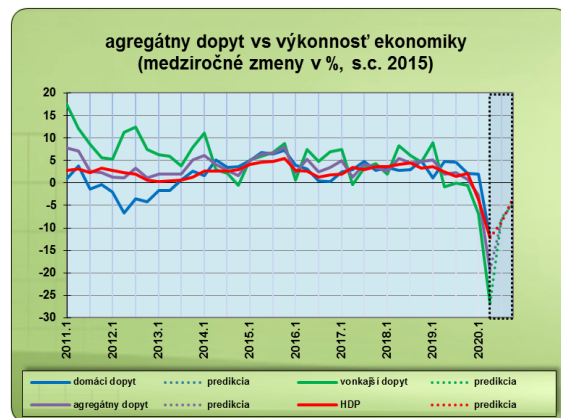
Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2020

Obr. 9

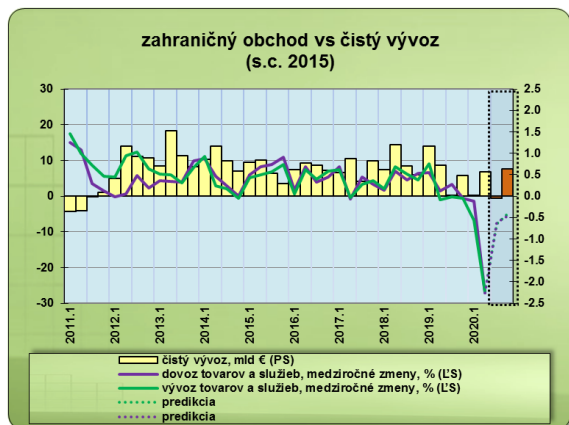
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 10

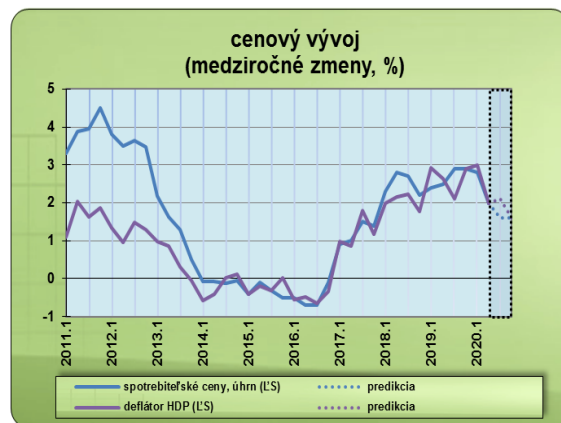
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 11

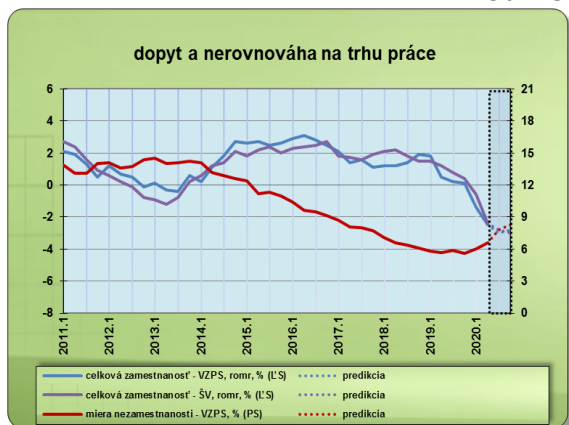
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 12

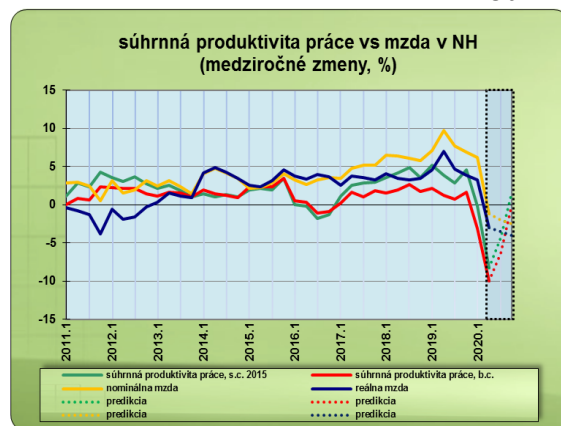
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 13

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 14

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 23

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

3.GHG.2.11 - 685/2020
